

คิดใหม่การจัดสรรคลื่นที่วีดิจิตอล: ข้อเสนอเพื่อการแข่งขันที่เสมอภาค และประโยชน์สาธารณะ

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

มาตรา 47 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และโทรคมนาคม เป็น
ทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ
ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

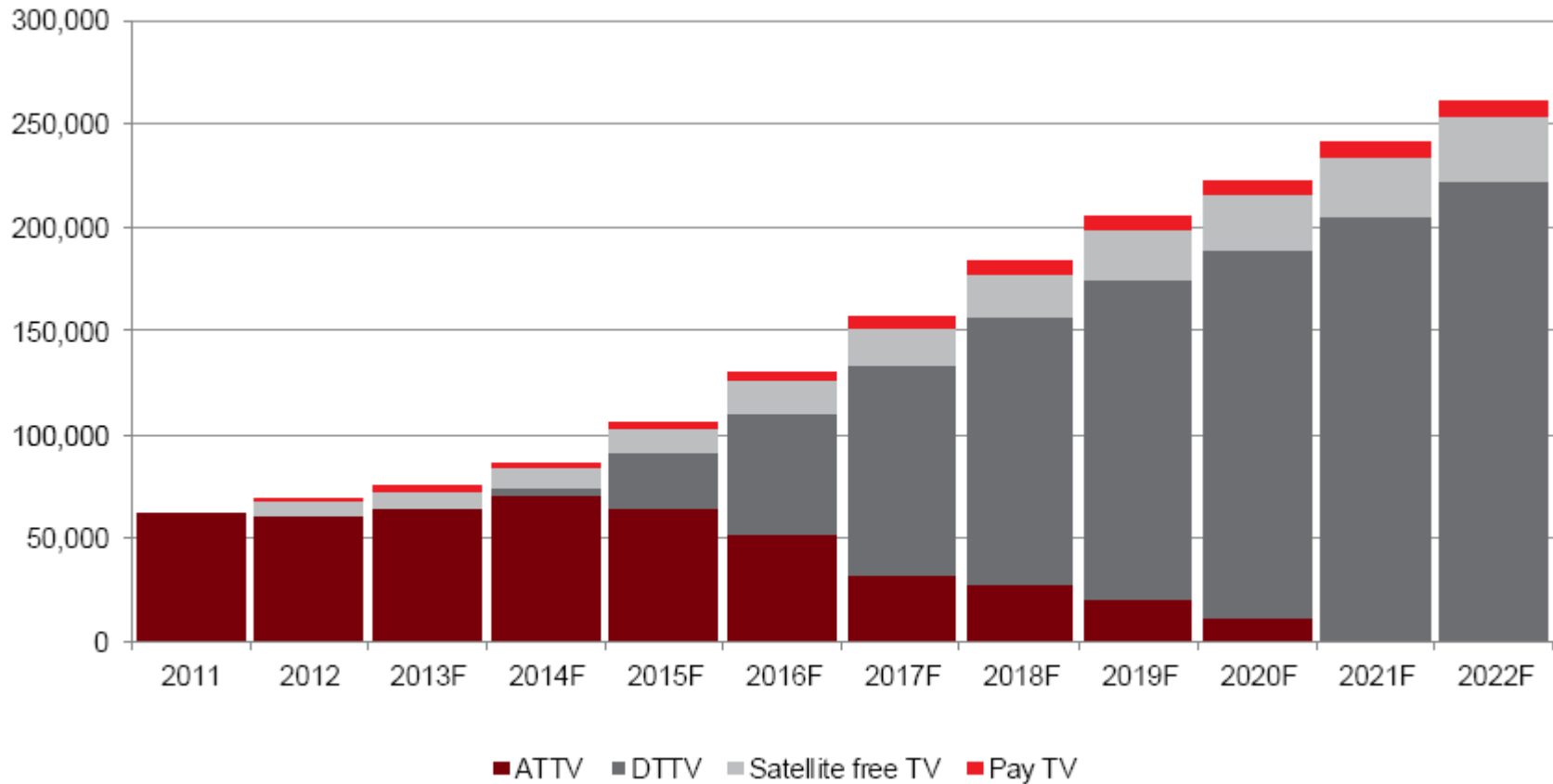
การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ
และระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์
สาธารณะอื่นรวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาค
ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ

การกำกับการประกอบกิจการตามวรรคสองต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการควบ
รวมการครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดย
บุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้น
การได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

รายได้จากโฆษณา

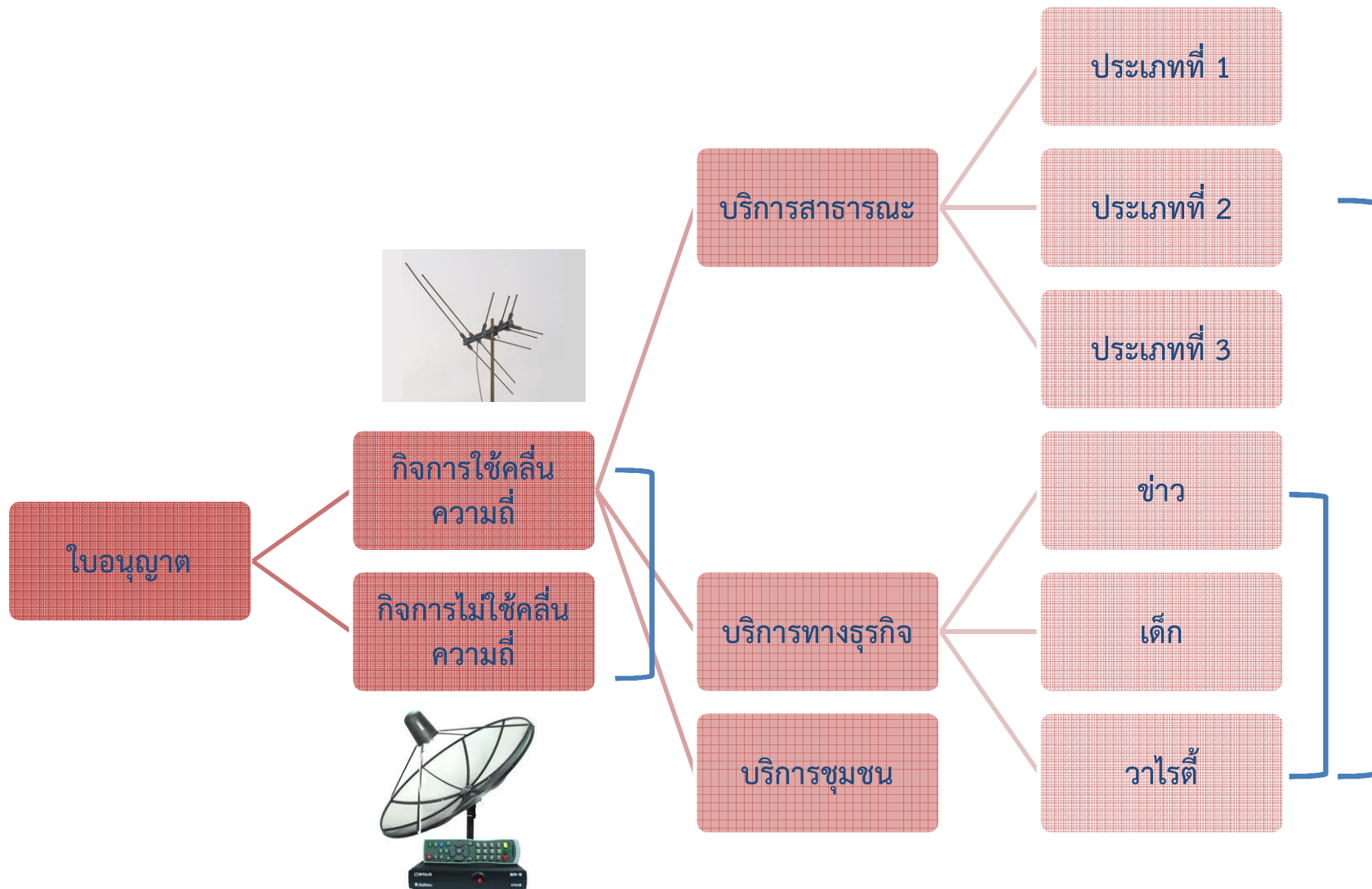
รายได้โฆษณา (ล้านบาท)

ที่มา: CIMB

การแข่งขันของทีวีประเภทต่างๆ

การจัดสรรคลื่นทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน

สาธารณะ

ธุรกิจ

ชุมชน

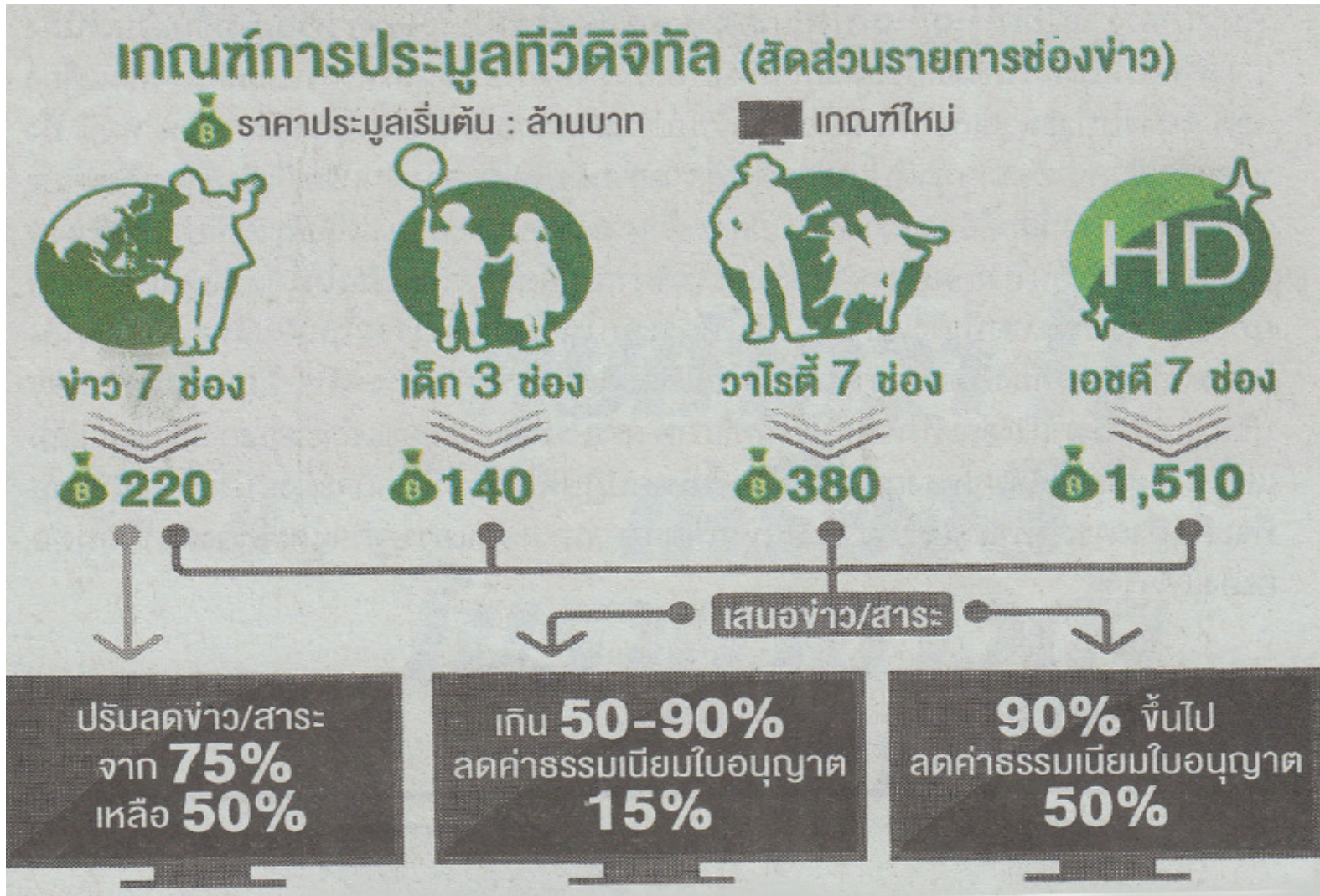
คัดเลือก
(beauty contest)

ประมูล

= ทีวีความคมชัดสูง 5

หลักเกณฑ์การประมูลทีวีดิจิทัล

รายการ

บริการ	เนื้อหารายการ
สาธารณะทุกประเภท	ข่าวสาร สาระที่เป็นประโยชน์สาธารณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
ธุรกิจ	ข่าวสาร สาระที่เป็นประโยชน์สาธารณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 25
ชุมชน	ข่าวสาร สาระที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

การหารายได้

บริการ	ข้อจำกัดในการหารายได้
สาธารณะ ประเภทที่ 1 และ 3	โฆษณาไม่ได้ เว้นแต่ของหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรไม่แสวงหาผล กำไร หรือเสนอภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ โดยไม่โฆษณาสรรพคุณ ผลิตภัณฑ์
สาธารณะ ประเภทที่ 2	โฆษณาได้เท่าที่เพียงพอต่อการประกอบการ โดยไม่เน้นแสวงหากำไร
ชุมชน	โฆษณาไม่ได้ แต่สามารถรับบริจาค หรืออุดหนุนสถานี และสามารถได้รับ เงินอุดหนุนจาก กสทช. ไม่เกิน 50% ของรายได้ทั้งหมด
ธุรกิจ	โฆษณาได้ไม่เกิน 12.5 นาที/ชั่วโมง และเฉลี่ยไม่เกิน 10 นาที/ชั่วโมง
ธุรกิจบอกรับ สมาชิก	โฆษณาได้ไม่เกิน 6 นาที/ชั่วโมง และเฉลี่ยไม่เกิน 5 นาที/ชั่วโมง (จะมีการ ทบทวนในปี 2556)

สถานการณ์เลวร้ายที่ไม่ควรเกิดขึ้น

- มีทีวีสาธารณะซึ่งกลายเป็นทีวีของราชการ 12 ช่อง ซึ่งไม่มีผู้ชม แต่อยู่รอดโดยการใช้งบประมาณจากรัฐ
- มีทีวีสาธารณะเพื่อความมั่นคง ที่ไม่มีเนื้อหาเพื่อความมั่นคง แต่ทำธุรกิจแข่งขันกับ ทีวีธุรกิจ
- มีทีวีขาวที่มีขาวน้อยมาก แต่เต็มไปด้วยรายการบันเทิง
- มีการผูกขาดบริการ MUX โดยหน่วยงานรัฐ ทำให้คุณภาพไม่ดี และราคาแพง
- ผู้ให้บริการดาวเทียมมีรายได้จาก must carry rule แต่รายการของทีวีดิจิทัลธุรกิจ อาจไม่ถูกเผยแพร่ในเคเบิลทีวี

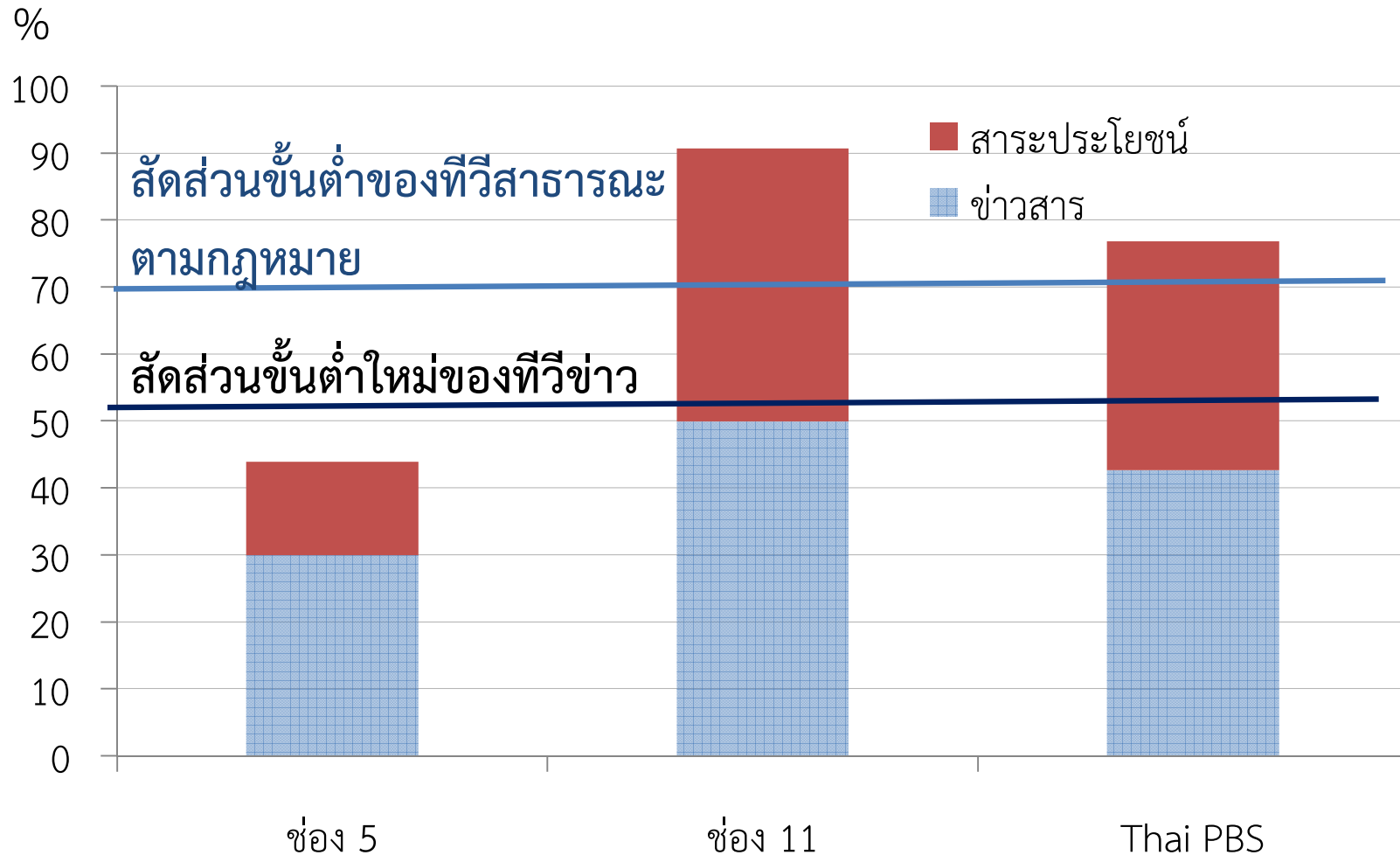
ทิวทัศน์สาธารณะ V ทิวของรัฐ

หน่วยงานซึ่งใบอนุญาต 12 ช่อง ที่วัดจิตลสาธารณะ

 1-3	 4	 5	 6
ช่อง 5 ช่อง 11 ไทยพีบีเอส	ไทยพีบีเอส (เด็ก-ครอบครัว)	กระทรวงศึกษาธิการ	ศาลา ศิลปะ-เกษตร กระทรวงเกษตรฯ
 7	 8	 9	 10
สุขภาพ กีฬา คุณภาพชีวิต กระทรวงท่องเที่ยว กระทรวงสาธารณสุข	ความมั่นคงของรัฐ กองทัพ	ความปลอดภัย สาธารณะ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ	ส่งเสริม ความเข้าใจรัฐบาล รัฐสภาประชาชน
 11	 12	หมายเหตุ <ul style="list-style-type: none"> ● ช่อง 1-3 จัดสรรให้ฟรีทีวีรายเดิม ● ช่อง 4 จัดสรรช่องใหม่ให้ไทยพีบีเอส ● 5-12 จัดสรรให้รายใหม่ 	
การปกครอง ระบอบประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า	คนด้อยโอกาส-เด็ก กระทรวง พัฒนาสังคมฯ		

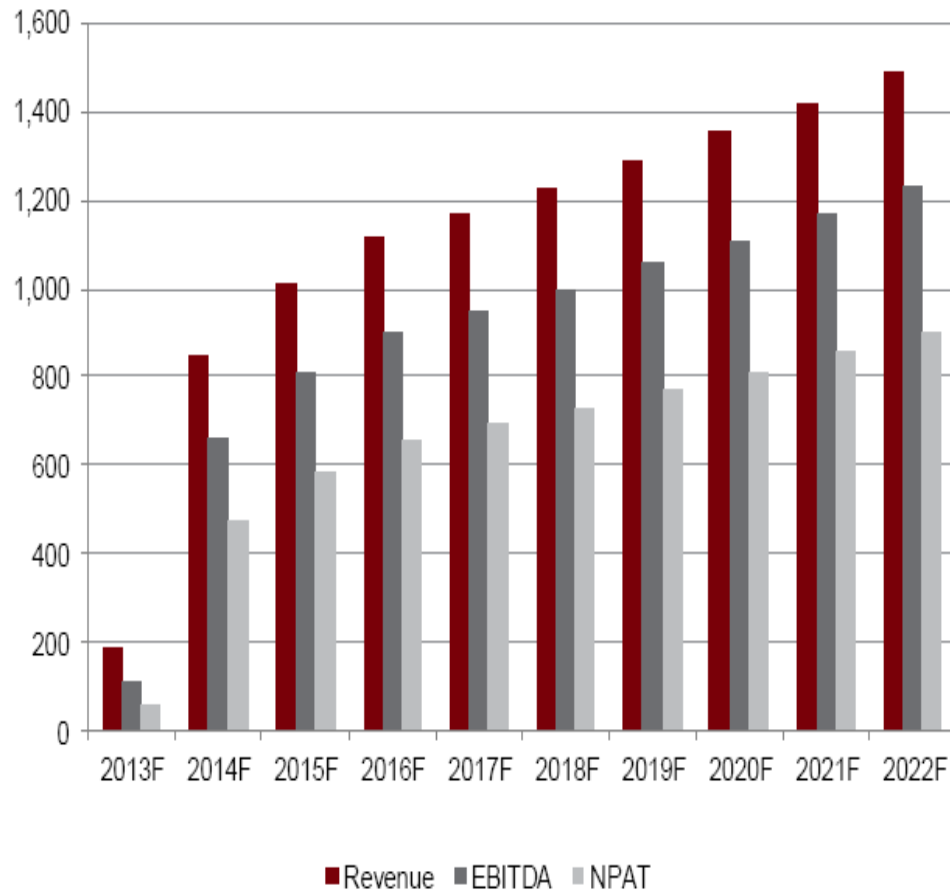
สัดส่วนรายการข่าวสาร-สาระประโยชน์

ที่มา: Media Monitor

รายได้จากการให้บริการ MUX

Key variables	Amount	Units
Total DTTV channel	48	Channels
Total MUX	8.0	Units
MUX capacity	12SD/4HD	Channels per MUX
Investment cost per MUX	750	THB m per MUX
Tower rental cost		
-No of main tower rent	115	Units
-No of gap filler station rent	207	Units
-Rental cost per main tower	0.55	THB m per tower per year
-Rental cost per gap filler station	0.18	THB m per tower per year
Transponder cost		
-No of C-band lease	4.00	Transponders
-No of Ku-band lease	4.00	Transponders
-Lease cost of C-band	1.22	US\$/transponder/year
-Lease cost of Ku-band	2.04	US\$/transponder/year
MUX lease price	50	THB m per channel per year
MUX utilisation rate	80.0%	

ที่มา: Analyst Report

กฎการเผยแพร่ทีวีที่ให้บริการเป็นการทั่วไป

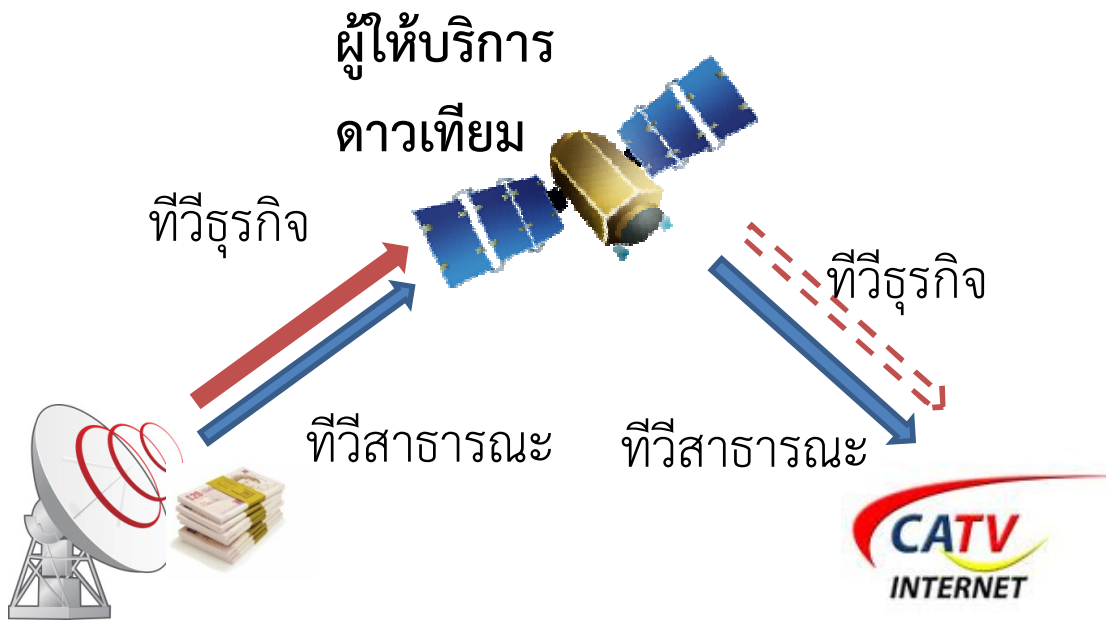
กสทช. กำหนด

- must offer & must carry
กรณีทีวีสาธารณะ

- must offer อย่างเดียว

กรณีทีวีธุรกิจ โดยผู้นำไป

เผยแพร่ต่อสามารถเลือกรายการ
ได้ตามหลักเกณฑ์ของ กสทช.

ฟรีทีวี

ต้องถ่ายทอดรายการผ่านดาวเทียม

เคเบิลทีวี

เลือกถ่ายทอดรายการทีวีธุรกิจได้

ข้อเสนอแนะ (1) - ทวีติสารธารณะ

1. จัดทำหลักเกณฑ์การคัดเลือกบริการสาธารณะ ที่สะท้อนประโยชน์สาธารณะ และนำไปรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
 - มีการตรวจสอบความจำเป็นที่ต้องใช้คลื่นความถี่ (ไม่สามารถใช้ทีวีดาวเทียม หรือเคเบิลทีวี)
 - มีข้อบังคับด้านจริยธรรมและกลไกรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน
 - ประเมินผลทุกปี โดยหากต้นทุนในการเสียโอกาส (งบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล + ต้นทุนคลื่นความถี่) ต่อจำนวนผู้รับชม สูงกว่าค่าที่กำหนด ต่อเนื่องกันเกินกว่า 1 ปี ก็ควรเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อเสนอแนะ (2) - ทิวี่สารธารณะ

2. กำหนดเงื่อนไขของใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ 2 (บริการสาธารณะเพื่อความมั่นคง) อย่างเข้มงวด
 - โดยหลักการ “ความมั่นคงของรัฐและความปลอดภัยสาธารณะ” เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ รัฐบาลควรให้การสนับสนุนทางการเงิน ไม่ควรปล่อยให้ขึ้นอยู่กับหารายได้จากการโฆษณา
 - เนื้อหารายการต้องเกี่ยวข้องกับความมั่นคงอย่างแท้จริง
 - พิจารณา “การหารายได้ที่เพียงพอ” โดยคำนึงถึงต้นทุนในการบริหารสถานีอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดให้นำรายได้ส่วนเกินเข้าสู่กองทุนวิจัยและพัฒนาฯ

ข้อเสนอแนะ (3) - ทิวธุรกิจ

3. ขยายระยะเวลาการโฆษณาของทีวีดาวเทียม และเคเบิลทีวี ที่ไม่เก็บค่าสมาชิก ให้เท่าเทียมกับทีวีภาคพื้นดิน
4. กำหนดจำนวนช่อง HD ที่จะมาให้ชัดเจนก่อนการประมูล
5. กำหนดระยะเวลาในการคืนคลื่นอนาล็อกให้เท่ากัน
6. คงสัดส่วนรายการข่าวของทีวีข่าวในระดับเดิม
7. แก้ไขประกาศเรื่องการเผยแพร่โทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป
 - ให้เป็นสิทธิของทีวีบริการสาธารณะในการได้เผยแพร่ต่อ (must carry) ผ่านระบบโทรทัศน์ที่มีผู้รับชมมากกว่าระดับที่กำหนด
 - ให้เป็นหน้าที่ของทีวีบริการธุรกิจในการเปิดให้นำรายการไปเผยแพร่ต่อ (must offer) โดยให้ผู้นำไปเผยแพร่ต่อเป็นผู้แบกรับต้นทุนในการเชื่อมโยงสัญญาณเอง

ข้อเสนอแนะ (4) - ที่วีรธุรกิจ

8. ควรกำกับดูแลอัตราค่าบริการของ MUX ให้สอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการ และเปิดโอกาสให้มีผู้ประกอบการเอกชน ได้สิทธิในการประกอบการ MUX ที่เหลือ
9. ไม่ควรกำหนดกฎการครองสิทธิข้ามสื่อให้ตึงตัวเกินไป